

GYAKORLATI TANÁCSOK PORTUGÁLIÁBA UTAZÓKNAK

Ez a tájékoztató anyag iránymutatásul szolgál, célja az, hogy segítse a magyar állampolgárokat portugáliai tartózkodásuk során.

ÁLTALÁNOS INFORMÁCIÓK:

Portugália törvényes fizetőeszköze az **euró**.

Helyi idő: GMT (-1 óra Magyarországhoz viszonyítva)

Hivatalos nyelv: portugál

KÜLKÉPVISELET:

- *Nagykövetség:* Calçada de Santo Amaro, 85. Lisboa 1349-042
Telefon: 00 351 21 363 0395 vagy 21 364 5928
Fax: 00 351 21 363 2314
E-mail: mission.lis@kum.hu
Ügyfélfogadás: megbeszélés szerint.
- *Konzuli hivatal:* Calçada de Santo Amaro, 85. Lisboa 1349-042
Előhívó: (00)-(351)-(21) Telefon: 363-0395 Fax: 363-23-14
Ügyelet (sürgős esetben): (00)-(351)-(96)-481-3769
E-mail: mission.lis@kum.hu
Ügyfélfogadás: hétfő-szerda-péntek: 9.00-12.00
Vízumkiadás nincs. Magyarország nevében vízumot Litvánia ad ki.

Hiteles fordítók, tolmácsok:

László Zsuzsanna (Lisszabon) – juji_laszlo@hotmail.com

Rasztovich Emese (Portó) – emese@sapo.pt

Ha bajba került:

Irataik, értéktárgyaik elvesztése / eltulajdonítása esetén forduljon a rendőrséghez, ahol jegyzőkönyvet vesznek fel. (A rendőrségi jegyzőkönyv csatolása elengedhetetlen biztosítási vagy kártérítési igényünkhöz.) Ellopott vagy elvesztett bankkártyáját azonnal tiltassa le. Úti okmányának külföldön történt elvesztését / ellopását / megsemmisülését a magyar állampolgár köteles haladéktalanul, de legkésőbb a tudomására jutástól számított három munkanapon belül a külképviseleten bejelenteni. A bejelentés az ügyfél személyes megjelenése esetén jegyzőkönyv felvételével történik. Haláleset, baleset, betegség vagy letartóztatás esetén a nagykövetséget vagy a konzulátust kell értesíteni.

Konzuli kölcsönt nem áll módunkban folyósítani. Hozzá tartozói a Western Union hálózat segítségével pár órán belül pénzt küldhetnek Önnek.

Beutazási feltételek:

Magyar állampolgárok személyazonosításra alkalmas, érvényes útlevelel vagy személyi igazolvánnyal, vízum nélkül léphetnek be schengeni területre, tehát Portugáliába is. 90 napig tartózkodhatnak mindenféle külön engedély vagy bejelentés nélkül. A személyazonosító igazolványnak és/vagy az útlevelelnek az utazás időtartama alatt érvényesnek kell lennie.

2009. június 28-ától a 14 éven aluli kiskorúak számára is igényelhető személyazonosító igazolvány, így európai utazásaikhoz a kiskorúak számára sem feltétlenül szükséges kiváltani az útlevelet.

Portugáliába egyedül utazó, 18. évét be nem töltött kiskorú vagy fiatalkorú esetében a portugál idegenrendészeti szervek kéri a szülők vagy a gyám által aláírt és a budapesti portugál nagykövetség konzuli osztályán hitelesített, portugál nyelvű beleegyező nyilatkozatot, amely tartalmazza a gyermek személyi adatait, utazásának időpontját és célját, továbbá a gyermekre Portugáliában felügyelő személy adatait. Javasolt, hogy a kis- és fiatalkorúak lehetőleg szülői felügyelettel, illetve gyám vagy más felnőtt kíséretében utazzanak külföldre.

Külföldi letelepedés, adatok nyilvántartásba vétele:

Idegen nyelvtudás illetve külföldön élő rokon/barát segítsége nélkül az ügyintézés nagyon nehéz.

Magyar állampolgár 90 napon túli tartózkodásához, munkavégzéséhez az EU állampolgárok részére rendszeresített tartózkodási engedélyt kell a lakóhely szerint illetékes portugál önkormányzatnál (Câmara Municipal), vagy az okmányirodáknál (Loja do Cidadão), vagy a SEF-nél (Külföldiek Ellenőrző és Határőrizeti Hivatal – www.sef.pt) igényelni. A regisztrációs igazolást 5 évre, vagy a tartózkodás időtartamára állítják ki, ha az rövidebb, mint 5 év, költsége 15€ A regisztrációhoz érvényes személyazonosító igazolvány vagy útlevelel szükséges, valamint a kérvényezőnek igazolnia kell, hogy:

- munkaszerződéssel rendelkezik, vagy önfoglalkoztató (vállalkozó),
- rendelkezik a megélhetéshez szükséges anyagi fedezettel saját maga és családja számára,
- tanulmányok folytatását bizonyító okirattal rendelkezik és rendelkezik a megélhetéshez szükséges fedezettel (ez lehet például egy magán egészségbiztosítás).

A Portugáliában munkát vállaló EU/EGT tagország állampolgár családtagjainak is fel kell keresniük a helyi önkormányzatot, és nekik is regisztráltatniuk kell magukat.

A regisztrációhoz szükségük van:

- érvényes személyazonosító igazolványra vagy útlevélre,
- valamilyen hivatalos dokumentumra, amely bizonyítja a rokoni kapcsolatot az EU/EGT tagország állampolgárával, a munkavállaló családtag érvényes regisztrációs igazolásának bemutatásával.

A regisztrációt követően adószámot kell kérni önmaga és egész családja (az Önnel egy háztartásban élők) számára (NIF – Número de Identificação Fiscal) az adóhatóságtól (Finanças).

Magyar állampolgár külföldön élő magyar állampolgárként történő hazai nyilvántartásba vételére irányuló kérelmét a konzuli tisztviselőnél vagy Magyarországon az illetékes szervnél terjesztheti elő.

Amennyiben a Magyar Köztársaság területét külföldi letelepedés szándékával elhagyó magyar állampolgár kéri meglévő adatai további kezelését, azt a lakcím-bejelentési ügyében eljáró jegyzőnél vagy a konzuli tisztviselőnél terjesztheti elő. A konzuli tisztviselő a nála előterjesztett kérelmeket, adatváltozásról szóló bejelentéseket továbbítja a központi szervnek. A külföldön élő magyar állampolgár nyilvántartási ügyében az ügyintézési határidő két hónap, költsége: 48€ Az állampolgárnak a nyilvántartásból való törlésre irányuló kérelem benyújtásakor, vagy a magyar állampolgárságról való lemondás időpontjában a személyi azonosítójáról és a lakcíméről szóló hatósági igazolványát le kell adnia a konzuli tisztviselőnek, a központi szervnél, vagy a tartózkodási helye szerint illetékes jegyzőnél.

Külföldön élő magyar állampolgár adatainak nyilvántartásba vétele iránti kérelem:

http://www.mfa.gov.hu/NR/rdonlyres/4CC78977-3254-4E3E-990E-0B89F40564C3/0/adatok_nyilvantartasba_vetele20070309adatlap.pdf

Nyilatkozat külföldi letelepedés szándékával a Magyar Köztársaság területét elhagyó állampolgártól:

http://www.mfa.gov.hu/NR/rdonlyres/F185922C-A714-4C90-85C2-0AB3BF10423D/0/kul_letel_nyil2004_adat.pdf

Egészségügyi ellátás:

Kiutazása előtt feltétlenül váltsa ki az Európai Egészségbiztosítási Kártyát a magyarországi lakóhely szerint illetékes egészségbiztosítási pénztári szakigazgatási szervnél. A huzamosabb ideig Portugáliában tartózkodó külfölditől megkövetelik az érvényes társadalombiztosítás (betegbiztosítás) igazolását, illetve az OEP által kibocsátott Európai Egészségbiztosítási Kártya bemutatását. Portugáliában a kártya és a rezidens engedély birtokában be kell jelentkezni a portugál állami egészségbiztosítási rendszerbe is (SNS – Sistema Nacional de Saúde) a lakóhely szerinti egészségügyi központban (Centro de Saúde). Azok a személyek, akik Magyarországon biztosítottak vagy egészségügyi ellátásra jogosultak, az Európai Gazdasági Térség egy másik tagállamában is jogosultak a tartózkodásuk tervezett idejére, és egészségi állapotukra tekintettel orvosilag szükséges egészségügyi ellátásokra. Az orvosilag szükséges ellátások körének meghatározása tagállami hatáskörben történik, amelyről kétség

esetén az ellátást nyújtó orvos dönt. Az egészségügyi szolgáltatónak úgy kell ellátnia a magyar biztosítottat, mintha az adott tagállamban lenne biztosított. A magyar állampolgár a portugálokkal azonos, teljes körű ellátásra jogosult.

A külföldi egészségügyi ellátással kapcsolatosan az OEP honlapján talál felvilágosítást:

http://www.oep.hu/pls/portal/docs/PAGE/LAKOSSAG/OEPHULAK_EBELLAT/EUELLATASOK/T%C3%81J%C3%89KOZTAT%C3%93_EGT_TAG%C3%81LLAMOK_201107.PDF

<http://www.oep.hu/pls/portal/url/ITEM/4D6A5EFDDDBE601DAE040A8C0CB327459>

Munkavállalás:

Magyar állampolgárok portugáliai munkavállalásához 2006. május 1. óta külön engedély nem szükséges.

A munkavállalóknak munkaszerződéssel, portugál lakcímmel, adószámmal, továbbá társadalombiztosítással, illetve egészségügyi biztosítással kell rendelkezniük.

Illegális munkavállalás, illetve a fenti rendelkezések megsértése szankciókat vonhat maga után.

Portugáliában az Állami Foglalkoztatási Szolgálat (Instituto do Emprego e Formação Profissional <http://www.iefp.pt/Paginas/Home.aspx>) egész országra kiterjedő hálózattal rendelkezik, melynek köszönhetően az országban 86 helyen van a munkakeresőket segítő Foglalkoztatási Központ (Centro de Emprego www.netemprego.pt). Amennyiben az álláskereső ezek valamelyikében regisztráltatja magát, információt kaphat az aktuális állásajánlatokról. A regisztrációhoz érvényes személyazonosító igazolvány vagy útlevél szükséges.

Aktuális állásajánlatokról és a munkavállalás feltételeiről további információ az EURES honlapján (<http://ec.europa.eu/eures/home.jsp?lang=hu>) található.

Kifejezetten a munkavállalókra vonatkozó információk: jogi útmutató munkavállalóknak, jogi útmutató nőknek, szakszervezetek elérhetőségei, linkek, hírek, események az alábbi linken érhetők el (portugál nyelven):

<http://www.cgtp.pt/index.php>

Információk az EQUAL programról, amelynek célja a munkahelyhez jutás elősegítése a munkahelyi megkülönböztetés és egyenlőtlenség megszüntetése révén. Projektek, partnerek, jogszabályok, hasznos kiadványok, honlapok az EQUAL-ról és a munkaerő-piaci megkülönböztetésről (portugál nyelven):

<http://www.qca.pt/home/index.asp>

Az Európai Unió létrehozta az EURES elnevezésű európai állásközvetítő rendszert (EUROPEAN EMPLOYMENT SERVICES), amelynek célja a munkaerő közvetítése az Európai Unióban és az Európai Gazdasági Térségben. Legfontosabb feladatai: információnyújtás és

tanácsadás a külföldön elhelyezkedni szándékozó munkavállalók számára az Európai Gazdasági Térség országaiban fellelhető munkalehetőségekről, valamint a munkavállalás és megélhetés körülményeiről, segítségnyújtás munkáltatók részére a külföldi munkaerő-toborzáshoz.

Az EURES-ről bővebben itt olvashat:

http://www.euvonal.hu/index.php?op=mindennapok_munkavallalas&id=86

Ezen a honlapon állást kereshet más európai országokban, tájékozódhat az ottani élet- és munkakörülményekről. Ugyanitt a portugáliai EURES tanácsadók elérhetőségeit is megtalálja:

http://portal.iefp.pt/portal/page?_pageid=257,139059&_dad=gov_portal_iefp&_schema=GOV_PORTAL_IEFP

Álláskeresés portugál újsághirdetésekből:

<http://aeiou.expressoemprego.pt/>

<http://www.cmjornal.xl.pt/>

Bővebb információt a munkaszerződésről, munkaidőről, munkaszüneti napokról, munkanélküli ellátásokról, nyugdíjrendszerről, családtámogatási ellátásokról az alábbi elérhetőségen talál:

http://www.euvonal.hu/index.php?op=mindennapok_tagallamok&id=15

Adózás:

A kettős adóztatás elkerülése végett Portugália egyezményt írt alá Magyarországgal is. Eszerint a más országban szerzett jövedelmeket csak abban az országban adóztatják meg, ahol az keletkezett.

További információ az alábbi honlapon található: <http://www.min-financas.pt/>

Portugál Fejlesztési Ügynökség oldalai: <http://www.portugalglobal.pt/EN/Pages/Home.aspx>

Oktatás:

Portugáliában minden hat és tizenöt év közötti gyerek iskolaköteles. Az általános iskolai oktatás ingyenes és kötelező, kilenc éven át tart és három egymásra épülő ciklusból áll: Az első ciklus négy évig tart (6-10 éves gyerekek), a második kör két évig tart (11-12 éves korig), a harmadik kör három évig tart (12-15).

Portugáliában kétféle felsőfokú intézményt különböztetnek meg: az egyetemeket és a főiskolákat. Az egyetemi év általában októberben kezdődik. A portugál felsőoktatás a Bolognai-folyamatnak megfelelően három képzési formát különböztet meg: alapképzést (Bachelor), mesterképzést (Master) és doktori képzést. A főiskolákban a képzés általában

három évig tart, és az ilyen képzés végén a hallgatók alapszintű egyetemi képzésnek megfelelő diplomát szereznek. A már diplomával rendelkezőknek emellett lehetősége van meghatározott területeken két éves posztgraduális képzésben is részt venni.

Az oktatásról bővebb információt az alábbi honlapokon talál:

<http://www.euroeducation.net/prof/porco.htm>

<http://www.min-edu.pt/>

http://www.euvonal.hu/index.php?op=mindennapok_tagallamok&id=15

Végzettségek elismerése:

Saját bizonyítvány Portugáliában történő elismertetésével kapcsolatban a portugál Oktatási Minisztériumban működő CIREP-hez kell fordulni az alap és középfokú oktatás esetében, és a NARIC központhoz a felsőoktatás esetében, azaz a diplománk, szakképesítésünk elismertetésével kapcsolatban.

A nemzeti központok elérhetősége megtalálható: <http://www.enic-naric.net/>

Lisszabon, 2011. szeptember